

PRZERZECZONY (1318) *part praet pass pf*

przerzeczony (1300), **przerzeczon** (1), przerzeczony *a.* przerzeczon (17).

Oba e jasne; -ony (935), -óny GrzepGeom (3); forma niezłożona z tekstu nieoznaczającego ó.

sg m N przerzeczony (137). \diamond *G* przerzeczoného (119); -ého (82), -(e)go (37). \diamond *D* przerzeczonému (36); -ému (24), -(e)mu (12). \diamond *A* przerzeczony (25), przerzeczoného (25); -ého (18), -(e)go (7). \diamond *I* przerzeczonym (37). \diamond *L* przerzeczonym (12), przerzeczon(e)m (1) *ZapWar*. \diamond *f N* przerzeczoną (15), przerzeczon(a) (17). \diamond *G* przerzeczonój (79); -ój (58), -(e)j (21). \diamond *D* przerzeczonój (21), przerzeczoné (1) *OpecŻyw*, przerzeczonyj (1) *MurzNT*, przerzeczony (1) *ZapKościę*; -ój (11), -(e)j (10). \diamond *A* przerzeczoną (27), [rus. przerzeczonu]. \diamond *I* przerzeczoną (4). \diamond *L* przerzeczonój (16), przerzeczoné (1) *OpecŻyw*, przerzecz(e)n(e)j (1) *MetrKor*, [przerzeczony]; -ój (12), -(e)j (4). \diamond *n N* przerzeczoné (16), [przerzeczono (4) *cf* PRZERZEC *impers praet*]; -é (4), -(e) (12). \diamond *G* przerzeczoného (52); -ého (39), -(e)go (13). \diamond *D* przerzeczonému (8); -ému (6), -(e)mu (2). \diamond *A* przerzeczoné (21); -é (17), -(e) (4). \diamond *I* przerzeczonym (8). \diamond *L* przerzeczonym (11). \diamond *pl N m pers* przerzeczoni (71), przerzeczoni (7); -oni *ZapWar* (4), *LeovPrzep*; -eni : -oni *LibMal* (1:1), *ZapKościę* (1:1). *subst m (attrib)* przerzeczoné (7), przerzeczony (1) *ZapWar*; -é (4), -(e) (3). *f i n* przerzeczoné (41); -é (26), -(e) (15). \diamond *G* przerzeczonych (213). \diamond *D* przerzeczonym (40), przerzeczon(e)m (1); -ym : -(e)m *FalZioł* (7:1). \diamond *A m pers* przerzeczoné (19), przerzeczonych (2); -é : -ych *SarnStat* (16:2); ~ -é (16), -(e) (3). *subst* przerzeczoné (106); -é (70), -(e) (36). \diamond *I m* przerzeczonými (15), przerzeczonymi (8); -ými *FalZioł* (2), *MetrKor* (2), *SarnStat* (10); -ymi *LibMal* (3), *MiechGlab*, *BielKron*, *StryjKron*, *LatHar*; -ými : -ymi *ZapWar* (1:1); ~ -ými (10), -(e)mi (5). *f* przerzeczonými (12), przerzeczonymi (1) *BielKron*; -ými (10), -ęmi (1) *MurzNT*, -(e)mi (1). *n* przerzeczonými (5); -ými (4), -(e)mi (1). \diamond *L* przerzeczonych (67).

Sł stp s.v. przerzec, Cn notuje, Linde XVII w. (z Cn) s.v. przerzec.

1. Wyżej wymieniony, przytoczony, wspomniany, omówiony, zacytowany, o którym była mowa wcześniej; *praedictus HistAl, Mącz, JanStat, Cn; supradictus HistAl, JanStat, Cn; praefatus JanStat, Cn; dictus, praenominatus HistAl; praetextus Mącz; praemissus JanStat; antedictus, suprapositus, suprascriptus Cn (1316)* : Iako ya o thym wyem ysz themv mynala dzeszyacz lath przed kthora dzeszyacza lath przerzeczona hanna nyepozywala o przerzeczone ymyenye rvsszayacze thako my bog pomosz y szwyathy czysz. *ZapWar 1527 nr 2377, 1507 nr 2038, b.r. nr 2085, 1525 nr 2345, 1526 nr 2304, 1527 nr 2383 (50)*; Na každy rok szeym na szwyatho swyathey a nyerofdzyelney troycze na Brzegv rzeky dnyeftra przeczyw szamku choczymowy Item drugy szeym ma bywacz nakolaczynye thak rzeczonemu myesczv po przerzeczonym szeymye wedwye nyedzyely *MetrKor 34/134, 34/133, 135, 40/811, 813, 57/115v (22)*; Potym od Iana fwiętego ijdątz/ dróga ijch dołtoynofci byla przez podworzé Zachariáfła ij Elzbiety rodzitzow przerzeczoné⁸⁰ Iana/ krzciciela bożego. *OpecŻyw 31, 8v, 26v, 28v, [34], 43v, 54*; Wezmi kopytniku/ kminu, korzenia mieczykowe⁸⁰, [...] warz że to [...] piy ten firop po ranu y w wieczor. [...] y też ten firop przerzeczony wypądzta bolefcy s członkow y denną bolefc *FalZioł I 11c, I 4b, 5a, 8c, 36b, 41a (62)*; *BielŻyw 103*; Baczącz tedy mężowie składność płci panienskiey iż ielt barzo subtilna, á rozum ich ku nauce y wyrozumieniu wżelkiey rzeczy oftry á prętki węczey niż otroczy (iakoż fie to iawno vkazuie w dziadkach [.] z

młodu, gdyż dziewczętki rychley nie imuią mowić niżli chłopeczkowie, to wżytko sprawuie przyczyna przereczona. *GlabGad* A2v, B6, B6v, D7, D7v, E4v (12); tedy Thatarzy iako pfi głodni pierwey przebieżawfzy ziemię Lublinką, potym ku Sendomirzowi y ku Krakowowi iako mrowie przyciągnęli [...]. Także złupiwfzy te ziemie przerecone [!], dzieci/ ftarce/ y kapłany pobiwfzy, z wielkim plonem ludu y bydła odiechali. *MiechGlab* 34, *2v, 7, 12, 26, 27 (9); poźel nałf Mikolay Nypfzycz poźdrovy y nawyedzi ymyenyem nałzym pana Markrabya [...] A thak przereczony poźel nałch bandzie zandal ymyenyem nałzym pana Markrabye aby thego themv Miłtrzowy czynycz vyanczey zakazał *LibLeg* 7/69, 6/78v, 160; Kxiężycz też ma liedm wieku łwego y połtawy odmiennofci/ Bowiem naprzod nie vkazuie sklęczony iako obłak/ potym poł iałny/ zatym przez połowicę ofwieczony/ we łrzodku prawie zupełnie łwiatły/ zathym ku pirwłzym trzem przereczonym połthawam włpak nie wracza. *KłosAlg* A3, Gv; *ConPiotr* 35 [2 r.]; Ludycie wiełne Na ten nowy Rok. 1544. Przez chwalebnego pana Macieia Zaiczowicza w Bylinie podgorne⁶⁰ Proroka flożone. [...] O Niewiałtach pan Maciey przereczony ty Kxięgi zamyka. *LudWieł* B3; Wtemże kołciele prawdziwym/ [...] wierę iż iest łpołne połpolitowanie/ iednei prawdziwei wiary. Wierę też w tymże kołciele przereczonym być odpulzczenie grzechow *SeklWyzn* B2, 2v, b2 [2 r.]; Zeznał yłch spawlem zlawicze ofłm kony zabill na myeyłczach tych yako przereczony pawel nan zeznał *LibMal* 1545/108, 1546/110v [3 r.], 121v, 123, 1547/129v, 1548/138 (39); *SeklKat* L3v; Drugiego tedi dnia przyiechali ku iedney rzece/ [...] A tak Alexander iadac nad brzegiem przereczoney rzeki z załtępem łwym/ á około ofłmey godziny ná dzień dołzli iednego zamku *HistAl* H5, A8v, H5, H5v, [I3]; nie nawiedził pán tem gniewem łwoiem leda kogo/ ale człowieka mądre⁶⁰ bogatego [...]. Ktoemu Franciłek Spiera imię było. [...] Wtem miałteczku [*Citadelli*]/ przereczony Franciłek Spiera/ przed łwą miłferną przygodą/ był człowiekiem zácnem i wżiętem *MurzHist* B4, D2v, G2v, L3, L4v, P2v, P4, S4v; *MurzNT* 56 [2 r.], 73v, 111; Bo co by tu niektorzy miałto i/ połožyli y/ tedy więdzmy że /y/ inłzy má dźwięk niłz i/ iako to každy łłyfzy/ gdy mowi ty łłowa/ tedy/ więdzmy/ inłzy/ łłyfzy/ každy/ gdy rć. [...] A gdy to /i/ trafi się miedzy dwiema zwokalifzów przereczonych/ łpołednim má być wymawiano/ iako włłowách/ mdleię/ leię/ pieię/ łieię/ wieię *MurzOrt* B2; *KromRozm III* F5v; [*persony od męki wolne*] Młodłzy niłz czternałcie lat/ [...] Stárzy/ ná pámięci y ná rozumie zelzli/ niewiałty brzemiene [...] Włzákże łą takie wyłtepy/ zá ktorymi áni Perłony Przerzechone od męki bywiaią wolne/ iáko iest wyłtep przeciw Krolowi/ przeciw połpolitey rzeczy *GroicPorz* ii; *KrowObr* 128; *Leop* 4.*Esdr* 4/37, 12 *arg*, 3.*Mach* 6/33; A ty dobrá zyemłkie/ ktore teraz mielzczanie trzymiaią/ ty do czterech lat máia záprzedac łłáchcie/ pod łtráceniem ich do nas. A to tym obyczaiem/ iżby bliłzly od ktorych przerechone dobrá wyłzly mogą [!] w teyże łummie wykupic niłz rok wynidzye. *UstPraw* F4, A3v, G, Iv; Nabuzárdan Hetman ktory był łługą Krola Bábilońskiego przyechał [!] do Ieruzálem. [...] A włzythko woylko Káldeyczykow ktore było z przereczonym Hetmanem/ rozmiotali włzytky mury około Ieruzálem. *BibRadz Ier* 52/14, I 436b *marg*, 446a *marg*, 451a *marg*, 4.*Esdr* 9/8, II 141a *marg*; IOnałz Prorok był czáfu Amázyałzá krolá Iudá/ łyn wdowy iedney w Sárepcie/ ktorego Heliałz włkrzełł od łmierci wdowie przerechoney *BielKron* 91v, 9, 96, 108v, 139v, 162v [2 r.] (46); Flamen Quirinatis, Pop Romulufów. Flaminica, Zona przerechonego Popu. *Mqcz* 130d, 89c, 130d, 142a [2 r.], 190b, d (17); A to będzie ofłme obiawienie/ ktore Ozeałzowym będziem zwáli/ ktore tym lepiej

pamiętamy/ ponieważ s łowy przereczonemi Ezaiaszowemi pięknie sie conformuie. *SarnUzn* E3v, B6, C4v; *SienLek* 39v; Potym tak dziewięćdziesiąt lat y pięć zćmienie słoneczne było w Raku známieniu niebiełkim/ po ktorym niedługo odieto im było Morawłką/ Śląłką/ y Luzytańłką ziemię. Ná ofłátek zćmienie słoneczne było w przereczonym známieniu niebiełkim *LeovPrzep* B2, Av, A2, A3v, A4, B2v [2 r.] (24); *GórnDworz* Ff8; *GrzepGeom* H, Hv, L2v; *RejPos* 260v; [*Pan Krystus*] opozywianiu [!] ciála y krwi słwoiey/ zwolenniki słwe wczył. Toż potym dopiro [...] świętość ciála słwoiego/ y świętość krwi słwoiey/ wótáwici á postánowici raczył. [...] Pan iuz dał nam przykład/ iż on pirwey o pożywianiu ciála słwoiego/ y o piciu krwi słwey náuczál zwolenniki słwoie/ á potym ty rzeczy przereczone/ to iest świętości przydał. *RejPosWiecz*² 90v, 91 [2 r.], 91v, 94; *GrzegŚm* 27 marg; *BudBib* 4.Esdr 9/8; *ModrzBaz* 6v; *SkarJedn* 106, 290, 315, 316, 319; [*Jakub Zaczek*] wwałzywłzy a na poczywe poślugi wczwi łagnełky pamyetayancz, tedi to dobro włzytko słwoyę. [...] łagnełcze przereczony to włzytko zoltawuye y opifzuye. *ZapKościar* 1583/54, 1580/11v, 13, 13v [2 r.], 1582/27 [2 r.], 1583/42 (17); Przetoż tu po Ringolcie Algimuntowicu wielkim Xiędzu Litewłkim/ Zmodźkim/ y Rufkim/ musimy położyć Kronikę Prufłką łtárołwiecką/ [...] A tę przereczoną Kronikę Prufłką łtárołwieckimi literámi ku wyczytaniu trudnymi piłłána/ nálazł sławney pámięci Pan Ian Chodkiewicz ná Zamku Rumborku w Kofłciele *StryjKron* 288, 81, 95, 115, 161, 288 (18); *CzechEp* 165; *KochPhaen* 14, 21, 22; *WerGość* 216, 218; Ná końcu Olbrycht klęczy w książęcym vbierze/ A od królá chorągiew rozpułzczoną bierze. Ná nięý łkrydłá rołtoczył czarny orzeł śmiály/ [...] Máłowánim/ Proporzec/ takim ozdobiony/ Wziął ná ten czás/ od królá/ Olbrycht przereczony *KochProp* 14; *LatHar* +11, 57, 239, 356, 429 (8); my ktorzyłmy się ná tę ofłátnią poślugę temu oświeconemu Książęcicu zezłi/ przypátrzymy się temu to ładowi Páńłkiemu/ do czego nas Duch ś. w przereczonych ná początku słowách/ w ofłobie wmarłego/ vpomina mowiac: [...] *WysKaz* 2; O Szkołę Krákwłką/ Poznánłką/ y Półtowłką/ iáko Połłowie prołżá áby reformowané były. [...] Studentóm/ Piłárzóm/ Drukárzóm/ Bibliopolóm/ Bedellułóm/ y ich towarzyszóm włzyłtkim/ ktorzy sie iedno dla náuki do miáłtá przereczoného Krákwłkiého wdádżá/ y tám mieszkác będą/ Artykuły łpifáné á ná tym Cyrográphie wyrażoné niezgwálcenié chowác obiecuiemy *SarnStat* 201; *Item*, w Wieliczce Kárbnikowi siedm grołzy: Száfárczowi w Wieliczce siedm grołzy/ [...] Száfárczowi w Bochni łześć grołzy [*ma być dano*]: [...] Tęż wótáwiamy włzyłtkim przereczonym Vrzędnikóm ná kołdy rok dwoiákie łzáty/ to iest Letnié y ná Zimę *SarnStat* 377, 9, 14, 28 [2 r.], 35, 40 (877); *PowodPr* 38; A przeto pośluchaycie/ pewnego lekárłtwá/ ktore iest wypifáne z zacnych ksiąg Doktorłtwá. Głowkę iednę álbo dwie/ ofłtu kołmátego/ [...] Iák naylepiej w wśłciech słwych w káłki máłtykuiąc/ Moželzli też tym leplza połknác/ nic nie žuiąc. Y tak to przereczone/ lekárłtwo w żoładku/ Włzelákie nápułzenia/ włkromi do łzczátku. *PaxLiz* E4, D2v, E3; [*ZapWpolActCon* 1547 13/264; *ZapWpolKob* 1549 1/33; *BielKron* 1551 8, 17v, 238v; *WerSposób* 9].

Wyrażenia: »dopiero przereczony« (1): włzakże iefli powtoręm i tudziész idzie iaki infzy wokálifz/ tedy wedle málo wylzłzy przelżłego napomienińá/ má to /i/ ku pośłedniemu nie ku temu ktory przelzedł wokálifzowy być przyłczono/ iako w słowách pieię/ łieię/ wieię/ dopiero przereczonych. *MurzOrt* B2.

»już przereczony« (1): Item zeznała yfch perli kthore przy czerwonym zlotym yufch przereczonym, nałchnurcze bili Cerno Grzegorz zaftawyl we 3 grofchi v Marufchi *LibMal* 1547/134.

»wy(s)szej przereczony« [szyk 2:1] (3): atak wtey prozbie proffimi á by naz broníc á zachowác raczył od tich nieprzyacieli/ ábyfmy przeznie niebyli zwiedzieni [...] wktore [złe rzeczy duszne i cielesne] nas przereczony wyffey nieprzyaciele/ dla grzechow nałzich przywodzą y zawodzą. *SeklKat* T2; *ZapKościer* 1587/74; także y do Stężyce/ podług dawného zwyczáiu/ foli Krákovfkiéy dodáwác będzie powinien co potrzebá/ Zupnik náłz wysłzýy przereczony. *SarnStat* 394; [*ZapWpolKob* 1548 1/29].

Szeregi: [»przereczony i niży ominiony«: kthorą tho przyyacielfką vgodą przereczone y nyfzy ominone fthrony maia myedzy łzobą moczyne y wyeznymy czafzy dzierzecz pod zakladem ftha grzywien. *ZapWpolKośc* 1547 9/41.]

»przereczony, wyszej opisany« (1): Czo ssye dothycze skrzinki they w ktorey byly prawa schovany okthorą przereczony Chleviensczy obvinili przereczoną Annę Russieczką przeth przereczonymy Iednaczmi wyssey opisanymi tha Anna thy prawa przeth nymy polozyła *ZapWar* 1550 nr 2655.

α. *W funkcji rzeczownika* (13) : *FalZioł* IV 20a; B oy [lege: bo i] Afur przifzedł fnimi j ftał fie na pomoc finom Lotowym [*Ps* 82/9] (*koment*) [...] Sinom Lotowym, to iefł Moabitom y infzym przereczonym ktorzy pofzli od Lota. *WróbZółt* cc7; *RejPosWiecz*² 94v; [gdymy oskarżony uciekł] tedy ten wćiekáiący przed Naywielebniefzym w Pánu Kryftušie Oyem/ Bifkupem Krákovfkim/ [...] álbo Sędomiérfkim Woiewodą/ będzie świadczył/ [...] á ci przereczeni álbo Woiewodá náłz inéy ziemie temu wćiekáiącému może dáć Gléyt do dwu Miefięcy *SarnStat* 156; A Iefliby żak álbo Student/ álbo inny z przereczonych ná Mándat Rektorów nic nie chciał dbác/ y nie był mu poftufzen: tedy ná żądání tegóz Rektorá Wóytowie y Ráyce miałł pomienionych będą winni fwé fługi poftłác ku pohámowánia vporu oného niepoftufzného. *SarnStat* 204; Miŝtrzowi y Zakonowi iego/ álbo innym przereczonym żadna trudność [...] niech nie będzie zádána. *SarnStat* 1078; Y my téz wfyfcy y koždy z ofobná przereczeni będziemy ftrzędz/ pilnowác/ chowác/ wypełniác [pokój]/ we wfyfłkich iego fpofobiech/ ártikulách y punktciéch. *SarnStat* 1106, 156, 203, 221, 685, 888, 1249.

2. *Niżej wymieniony; praedictus* *JanStat* (2) : przed się v przes kropki kładą na początku fłów/ choc famo a nie zdruzą literą má być wymáwiáno iako wprzereczonych fłowach vmié vczén rć. *MurzOrt* B3; które fkrzynie z témiz księgami wiernie będą chowané ná Ratufzach miałł/ pod trzemi kluczami przereczonými: to iefł/ Woiewody/ y Sędziého onéy ziemie/ y Stárofty zá czáfem będącego. *SarnStat* 538.

Synonimy: **1.** mianowany, namieniony, omieniony, opisany, opowiedziany, przypomniany, przypomniony, przytoczony, przywiedziony, wspomniany, wymieniony.

Cf **PRZERZEC**